

Dosarul nr.2ra-240/22
2-21002137-01-2ra-25022022

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: D. Tricolici)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

ÎN C H E I E R E

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Postica Stepan, reprezentat de
avocatul Balaban Sergiu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Postica Stepan
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului
moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021, prin care
s-a respins apelul declarat de Postica Stepan și s-a menținut hotărârea Judecătoriei
Chișinău, sediul Centru din 19 martie 2021,

c o n s t a t ă :

La 6 ianuarie 2021, Postica Stepan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la
judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și
compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 1 martie 2018, Consiliul comunei Băcioi a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei Băcioi, Postica Raisa și
Postica Stepan cu privire la constatarea ilegalității deciziei Consiliului comunei
Băcioi nr.1/2 din 17 ianuarie 1992 cu privire la distribuirea pământului pe teritoriul
com. Băcioi, în partea ce ține de atribuirea cetățenilor Postica Stepan și Postica
Raisa a lotului de teren cu numărul cadastral 5511314295, modul de folosință
pentru construcții, suprafața de 0,2878 ha, amplasat în com. Băcioi, s. Străisteni, str.
Rezeni nr.1B; anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren
asupra lotului de teren; recunoașterea dreptului de proprietate a Consiliului comunei
Băcioi asupra lotului de pământ; constatarea nulității absolute a contractului de
vânzare-cumpărare nr.1/486 din 18 ianuarie 2008; constatarea nulității absolute a
contractului de vânzare-cumpărare nr.3067 din 7 mai 2012; constatarea nulității
absolute a contractului de donație nr.4047 din 14 iunie 2012; constatarea nulității
absolute a acordului adițional nr.297 din 7 martie 2013.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 10 iulie 2020, s-a admis renunțul reclamantului Consiliul comunei Băcioi de la cererea de chemare în judecată împotriva lui Postica Stepan și Postica Raisa, în legătură cu înlăturarea de la putere a primarului Șalari Vitalie

Reclamantul a susținut că examinarea cauzei a durat 2 ani 4 luni 9 zile doar în prima instanță, astfel încât tergiversarea dată doar în instanța de fond o tratează cu deplină indignare.

Speța a fost una simplă și clară, ce urma a fi respinsă din start ca tardivă, fără a precede la examinarea fondului, însă instanța de fond a avut nevoie de 2 ani 4 luni și 9 zile.

Astfel, statul, prin organele sale, în nici un fel nu a manifestat un interes, fiind creată o atmosferă de instabilitate și neîncredere în instanțe, mai mult legate de piedicile apărute în legătură cu valorificarea dreptului la un proces echitabil într-un termen rezonabil, cât și obținerea unei hotărâri clare, pentru a evita grija și evident stresul pârâților în speță.

Deși legislația națională nu oferă o descifrare a noțiunii de termen rezonabil, însă, se consideră și subînțelege că prin impunerea respectării unui astfel de termen pentru îndeplinirea actului de justiție atât legislația națională, cât și cea internațională, subliniază importanța faptului că justiția trebuie să fie administrată fără întârzieri de natură a-i compromite eficacitatea și credibilitatea, statul fiind responsabil pentru activitatea ansamblului serviciilor sale, inclusiv ale instanțelor de judecată.

Astfel, examinând cauza în fond, instanța era obligată să urmărească modul de derulare a procedurii, însă, nu a întreprins absolut nici o măsură, cu toate că reclamantul a sesizat din start instanța despre importanța litigiului și vizibila recredință a reclamantului din procesul anterior, astfel încât, în opinia reclamantului, aceste circumstanțe denotă că statul a fost pasiv și nu a întreprins nici o măsură în vederea atenționării autorităților publice parte în proces, despre pericolul condamnării statului pentru tergiversarea examinării cauzei.

Reclamantul a indicat că prin neexecutarea obligațiilor prevăzute de lege, statul a adus un prejudiciu, prin faptul că pârâții Postica Raisa și Postica Stepan au pierdut siguranța în stabilitatea și buna diligență în vederea asigurării de către guvernare a executării întocmai a Legilor și altor acte normative.

Examinarea cauzei a durat 2 ani 4 luni și 9 zile, pe când, aceasta putea fi soluționată într-un termen de 6 luni, motiv din care, iar în speță, încasarea sumei de 160 000 lei, echivalentul sumei de 8000 euro, ar fi o compensație echitabilă.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 19 martie 2021, cererea de chemare în judecată depusă de Postica Stepan împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că potrivit raportului prezentat de reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, instanța de judecată constată că tergiversarea examinării cauzei nu a avut loc din culpa instanței de judecată, dat fiind faptul că însuși părțile la proces și-au valorificat drepturile procedurale prevăzute de legislația în vigoare.

Instanța a de fond a conchis că în speță nu este o tergiversare a termenului de

judicare a cauzei, odată ce părțile au dispus de drepturile lor de a înainta cereri și demersuri în cadrul examinării cauzei. Ședințele desfășurate în cadrul procesului civil de judecată au fost amânate din motive ce nu depind de instanța de judecată, fiind respectate toate garanții procesului echitabil prevăzute de legislație, precum legalitatea, disponibilitatea și egalitatea în drepturi a participanților, contradictorialitatea procesului.

Ținând cont de comportamentul părților, cererile, complexitatea cauzei și importanța cauzei pentru părți, instanța de judecată nu a tergiversat examinarea cauzei, dar a întreprins toate măsurile prevăzute de lege întru asigurarea unui proces echitabil și anume examinarea cauzei în termen rezonabil.

Instanța de fond a reținut că autoritățile judecătorești au acționat cu bună credință, cu o suficientă diligență, au întreprins toate măsurile necesare în vederea examinării și soluționării rapide, obiective și sub toate aspectele a cauzei civile.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 19 aprilie 2021 Postica Stepan a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 martie 2021, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021, s-a respins apelul declarat de Postica Stepan și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 martie 2021.

La 04 februarie 2021, Postica Stepan, reprezentat de avocatul Balaban Sergiu a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivare a invocat că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare sunt în ilegale, emise contrar tuturor prevederilor legislației naționale și internaționale.

Instanțele ierarhic inferioare intenționat au ignorat toate Recomandările CEDO și legislația națională, și ca rezultat, au emis hotărâri judecătorești care nu corespunde cerințelor art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă.

Cererea de chemare în judecată urma a fi admisă, iar suma solicitată în speța dată cu titlu de prejudiciul moral, corespunde cerințelor legislației naționale, emise în cazuri cu situații exact similare și Recomandărilor CEDO.

Instanța de apel și de fond nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea;

Atât instanța de apel cât și instanța de fond la au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 24 noiembrie 2021.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Recurentul a indicat că decizia motivată a recepționat-o la 13 ianuarie 2022, respectiv, cererea de recurs declarată la 07 februarie 2021, se încadrează în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre

necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 11 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 01 martie 2022, potrivit avizului de recepție de la fila dosarului 178.

Până la data examinării recursului, intimatul referință nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Postica Stepan, reprezentat de avocatul Balaban Sergiu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Postica Stepan, reprezentat de avocatul Balaban Sergiu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh